

РЕШЕНИЕ

№ 3476

гр. София, 29.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-15 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галя Вълкова

при участието на секретаря Снежана П. Тодорова
като разглежда докладваното от Галя Вълкова Гражданско дело №
20211100112485 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба от **„Ю. Б.“ АД**, с която са предявени срещу **Л. Л. Б. и К. А. Б.**, при условията на **пасивна солидарна отговорност**, икове, както следва:

- иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ, за сумата от 273644,84 лв., представляваща вземане за заета сума (главница) по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД за сумата от 28920,83 лв., представляваща вземане за възнаградителна лихва за ползвания кредит (лихва за редовен дълг) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- иск с правно основание чл. 92 ЗЗД за сумата от 8365,16 лв., представляваща вземане за обезщетение за забава (неустойка) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД за сумата от 126 лв., представляваща вземане за такси за управление на кредита за периода 14.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД за сумата от 878,15 лв., представляваща вземане за застраховки по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.

Ищецът претендира още законна лихва от 15.10.2021 г. (датата на исковата молба) върху главницата и сторените по делото разноски.

Ищецът твърди, че на основание договор за кредит за покупка на недвижим имот HL29992/20.12.2007 г. е представил на кредитополучателя банков кредит в размер на равностойността в швейцарски франкове на 132500 EUR за покупка на недвижим имот със срок на погасяване 408 месеца (чл. 5 от договора). Договорено е кредитът да се усвои по сметка на кредитополучателя Л. Л. Б. в банката. Твърди, че с допълнително споразумение от 14.12.2017 г. е договорено превалутиране на задълженията по договора за кредит като банката е следвало да отпусне сума, равна на равностойността в лева на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове за погасяване на задълженията по договора за кредит; банката е предоставила сумата съгласно споразумението като на 31.01.2008 г. сумата е усвоена от кредитополучателя Л. Б. и е погасено задължението във франкове по договора за кредит. С приложение към допълнителното споразумение страните са договорили размерът на предоставения кредит в лева. Твърди, че със споразумението е договорено, че за предоставения кредит кредитополучателят ще дължи на банката следната лихва: за първите двадесет и четири месеца – фиксирана годишна лихва в размер на 4,9 %, от двадесет и петия месец до изтичане на крайния срок на издължаване на кредита – лихва, изчислена при прилагане на променлив годишен лихвен процент, който се определя като сбор от референтен лихвен процент плюс фиксирана договорна надбавка в размер на 3,237 % процентни пункта. За референтен лихвен процент се ползва лихвеният индекс 6-месечен СОФИБОР, приложим за съответния период за начисляване на лихвата по методика, определена съгласно чл. 3, ал. 2 от споразумението (чл. 3, ал. 1 от споразумението); годишният процент на разходите е 3,85%. (чл. 5 от споразумението). Твърди също, че е договорено кредитополучателите да заплащат на банката такси, комисионни и разноски, свързани с кредита, както следва: месечна такса за обслужване на разплащателна сметка в размер на 3,5 лв. (чл. 6, ал. 1 от споразумението). Договорено е да се дължат месечни вноски, както следва: от първата до двадесет и четвъртата вноски – в размер

на 1608,26 лв.; от двадесет и петата вноски – в размер на 1409,94 лв. плюс една последна изравнителна вноски (чл. 9 от споразумението). При непогасяване в срок на една или повече вноски по кредита, банката има право да обяви кредита за изцяло или частично предсрочно изискуем (чл. 18 от споразумението). Твърди, че кредитополучателят не е изпълнявал задълженията си по договора за погасяване на месечните вноски в срок. Поради неиздължаване на погасителна вноски с падеж 30.01.2018 г. твърди да е обявил цялото задължение на кредитополучателите за незабавно изискуемо и дължимо без да се прекратява действието на договора.

Ответниците оспорват искат. Твърдят неравноправност и поради това – нищожност на клаузата на чл. 23, ал. 1 на договора за кредит и, че, поради приложението на тази клауза, правата им са били увредени. Претендират сторените по делото разности.

Съдът, след като се запозна със становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира следното **от фактическа и правна страна:**

По иска с правно основание чл. 79, ал. 1, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ за сумата от 273644,84 лв., представляваща вземане за заета сума (главница) по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.:

Прието е за безспорно между страните, че на 20.12.2007 г. са сключили договор за кредит за покупка на недвижим имот HL 29992 от 20.12.2007 г., на основание на който, банката се е задължила да предостави на ответниците заемна сума в размер на равностойността в швейцарски франкове на 132500 EUR за покупка на недвижим имот, описан в исковата молба (чл. 1, ал. 1 от договора за кредит). От чл. 1, ал. 1 от договора за кредит се установява, че конкретният размер на заетата сума в швейцарски франкове се определя от курс „купува“ за швейцарския франк към евро на банката в деня на усвояване на кредита. Съгласно чл. 1, ал. 3 от договора за кредит в деня на усвояване на кредита страните подписват Приложение № 1 към настоящия договор, представляващо неразделна част от него, в което посочват приложимия към същата дата курс „купува“ за швейцарския франк на банката, както и конкретно определения съобразно този курс размер на кредита в швейцарски франкове. Прието е за безспорно между страните, че договорената заемна сума е предоставена на кредитополучателите, които са я усвоили. Следователно, банката е изпълнила задължението си за предоставяне на

договорената заемна сума, постигнато с договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г. и за кредитополучателите е възникнало задължението да я върнат, съгласно уговореното в договора, с изключение на уговореното съгласно клаузи, които са нищожни.

Прието е за безспорно между страните, че на 14.12.2017 г. са сключили допълнително споразумение към договора за кредит, с което са се договорили банката да предостави сума, равна на равностойността в лева на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове, определена съгласно споразумението, за погасяване на задълженията на ответниците в швейцарски франкове. В чл. 2, ал. 5 от допълнителното споразумение страните изрично са уговорили, че договорената с допълнителното споразумение сума в лева се предоставя за пълно предсрочно погасяване на задълженията в швейцарски франкове по договора за кредит.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от договора за кредит разрешеният кредит се усвоява по блокирана сметка в швейцарски франкове на кредитополучателя Л. Л. Б. с конкретно посочен IBAN, при условията на ал. 3 и ал. 4. В чл. 2, ал. 2 от договора е предвидено разрешеният кредит да се усвоява по сметката по ал. 1 след представяне в банката на определени документи, между които е писмено искане от клиента за усвояване на суми по кредит и молба за превалутиране. Съгласно чл. 2, ал. 3 на договора за кредит усвоеният кредит в швейцарски франкове по сметката по ал. 1 се превалутира служебно от банката в евро по търговски курс „купува“ швейцарския франк към евро на банката за съответната валута в деня на усвояването, като се превежда по открита в банката сметка на кредитополучателя в евро с конкретно посочен в договора IBAN. С подписване на настоящия договор кредитополучателят дава своето безусловно и неотменимо съгласие и оправомощава банката за служебното извършване на горните действия. Съгласно чл. 2, ал. 4 на договора за превалутирането по ал. 3 кредитополучателят не дължи на банката определените съгласно действащата Тарифа за условията, лихвите, таксите и комисионните, които банката прилага при операциите си (Тарифата), такси и комисионни.

Ответниците са физически лица, на които по силата на сключения с банката договор за кредит е предоставен банков кредит за покупка на дворно място и жилищна сграда. Не се твърди, а и от събраните по делото

доказателства не се установява кредитът да е предназначен за извършване на търговска или професионална дейност от страна на ответниците, поради което, същите имат качеството на потребители по см. на пар. 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, а банката – ответник съответно се явява търговец по см. на пар. 13, т. 2 от ДР на ЗЗП. Следователно, за ответниците са приложими разпоредбите за защита на потребителите в същия закон.

Съгласно чл. 1, ал. 5 от договора за кредит курс „купува“ на швейцарския франк към евро на банката се формира от официалния курс „продава“ на евро към лева на банката, разделен на официалния курс „купува“ на швейцарския франк към лева на банката.

От клаузите на договора за кредит следва, че ответниците са поели общо задължение за връщане на заемна сума. Тъй като договорът за кредит е търговска сделка, се прилага правилото на чл. 304 ТЗ, че лицата, които при сключване на търговска сделка поемат общо задължение, се смятат солидарни длъжници, ако от сделката не следва друго. Освен това, изрично в договора за кредит е уговорена солидарна отговорност на ответниците за връщането на кредита и задълженията по договора за кредит.

Настоящият състав споделя формираната съдебна практика с решение № 295/22.02.2019г. по т. дело № 3539/2015г. на ВКС, ТК, II отделение, според която, е неправопавна неиндивидуално договорена клауза от кредитен договор в чуждестранна валута, последиците от която са цялостно прехвърляне на валутния риск върху потребителя и която не е съставена по прозрачен начин, така че кредитополучателят не може да прецени на основание ясни и разбираеми критерии икономическите последици от сключването на договора и когато при проверката ѝ за неправопавния характер бъде констатирано, че въпреки изискванията за добросъвестност, тя създава във вреда на потребителя значително неравновесие между правата и задълженията на страните, произтичащи от договора, като в този случай за валутните разлики приложение не намират изключенията на чл. 144, ал. 3 ЗЗП. За формиране на този извод съдебният състав се е позовал на задължителната практика на СЕС, постановена по транспонирани в ЗЗП разпоредби на правото на ЕС /решение от 20.09.2017 г. по дело C-186/16, EU:C:2017:703, определение от 22.02.2018 г. по дело C-119/17, EU:C:2018:103, решение от 30.04.2014 г. по дело C-26/13,

EU:C:2014:282, решение от 23.04.2015 г. по дело C-96/14, EU:C:2015:262, решение от 03.06.2010 г. по дело C-484/08, EU:C:2010:309/, както и практиката на ВКС по реда на чл. 290 ГПК /решение № 95/13.09.2016 г. по т. д. № 240/2015 г. на ВКС, II т. о./.

Съгласно чл. 21, ал. 1 от договора за кредит кредитополучателят има право да поиска от банката да превалутира предоставения му кредит в швейцарски франкове съответно в евро като за услугата се съгласява да заплати съответната комисиона, съгласно действащата към датата на превалутирането Тарифа на банката. С чл. 23, ал. 1 кредитополучателят е декларирал, че е запознат и съгласен с обстоятелството, че промяната на обявления от банката курс купува и/или продава на швейцарския франк към български лев, както и превалутирането по чл. 21 от договора (в договора за кредит е посочена клаузата на чл. 20, но предвид съдържанието ѝ, съдът счита, че е допусната техническа грешка и клаузата следва да се чете като чл. 21), може да има за последица, включително в случаите по чл. 6, ал. 2, повишаване на размера на дължимите погасителни вноски по кредита, изразени в евро, като напълно приема да носи за своя сметка риска от такива промени и повишаване, както и че е съгласен да поеме всички вреди (включително и пропуснати ползи), произтичащи от промяна на валутните курсове и новите лихви, приложими по превалутирания кредит. Съгласно чл. 22 превалутиране е промяна на валутата, в която се изчислява стойността на задължението, при което следва да се приложи съответния лихвен процент, приложим за новата валута на кредита при изчисляване на лихвата по същия. С чл. 23, ал. 2 кредитополучателите са декларирали, че са изцяло запознати и разбират икономическия смисъл и правните последици на разпоредбите на чл. 6, ал. 2 и чл. 21-23 от този договор, както и че са съгласни с настъпването им. От текстовете на клаузите, следва, че с клаузата на чл. 23 кредитополучателите са поели за своя сметка риска и всички вреди от промяната на обявления от банката курс купува и/или продава на швейцарския франк към българския лев, които могат да имат за последица повишаване на дължимите погасителни вноски по кредита, изразени в лева/евро.

Разпоредбата на чл. 147, ал. 1 ЗЗП предвижда клаузите на договорите, предлагани на потребителите, да бъдат съставени по ясен и недвусмислен начин, като съгласно ал. 2 при съмнение относно смисъла на определено условие то се тълкува по благоприятен за потребителя начин. Договорната

клауза на чл. 23, ал. 1 не отговаря на изискването за яснота и разбираемост.

По делото не се твърди, а и не се установява от събраните доказателства банката да е представила на кредитополучателите подробна информация и да им е разяснила реално икономическите аспекти и рискове на превалутирането на кредита в швейцарски франкове. Поради това, кредитополучателите не са могли да преценят потенциално значимите икономически последици върху финансовите си задължения от валутния риск, който поемат със сключването на договора за кредит в швейцарски франкове. Предвид липсата на информация в дългосрочен план за промяната в обменните курсове на швейцарския франк, те не са могли да преценят потенциално значимите икономически последици върху финансовите си задължения от валутния риск, който поемат със сключването на договора за кредит в тази валута, и са се съгласили с установените предварително от търговеца /банката/ условия, без да може да повлияят на съдържанието им, вкл. на изявлението в чл. 23, ал. 2 от договора, че са запознати и разбират икономическия смисъл и правните последици на разпоредбите на чл. 6, ал. 2 и чл. 21 - 23 от договора. С непредоставянето на необходимата информация на потребителите, банката като икономически по-силна страна е нарушила принципа на добросъвестност, като впоследствие след сключване на договора в хода на неговото изпълнение процесната договорна клауза на чл. 23, ал. 1 е довела до значителна неравнопоставеност между страните. Потребителите не са защитени и от клаузата на чл. 21, ал. 1 от договора, тъй като упражняването на правото на превалутиране е предпоставено от съгласието на банката, която има противоположни на кредитополучателите икономически интереси и би се съгласила на превалутиране единствено при неизгоден валутен курс за кредитополучателите. Поради това, че с клаузата на чл. 23, ал. 1 във вреда на потребителите върху тях се прехвърля изцяло валутния риск, в процесния договор е създадено значително неравновесие между правата и задълженията на страните по смисъла на чл. 143, т. 19 ЗЗП. Съгласно чл. 143 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП нищожна е неравнопоставена клауза в договор, сключен с потребител, която е в негова вреда, не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, освен ако клаузата е уговорена индивидуално. По делото не се установява клаузата да е индивидуално уговорена.

Предвид изложените по-горе съображения, клаузата на чл. 23, ал. 1 е неравноправна, тъй като не е индивидуално договорена, последиците от нея са цялостно прехвърляне на валутния риск върху потребителите, същата не е съставена по прозрачен начин, така че кредитополучателите да могат да преценят на основание ясни и разбираеми критерии икономическите последици от сключването на договора, сключена е в нарушение на принципа за добросъвестност и създава във вреда на потребителите значително неравновесие между правата и задълженията на страните, произтичащи от договора. Предвид неравноправния ѝ характер, спорната клауза се явява нищожна на основание чл. 143, т. 19 (т. 18 преди изм. с ДВ, бр. 57 от 2015 г.) във връзка с чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

Съгласно чл. 6, ал. 2, изр. първо от договора погасяването на кредита се извършва във валутата, в която същият е разрешен и усвоен - швейцарски франкове. Съгласно изр. второ в случай, че на съответния падеж на погасителна вноска по главницата и/или лихвата кредитополучателят не е осигурил дължимата сума в швейцарски франкове по сметката по чл. 2, ал. 1, но има средства в лева или евро по сметките си в банката, погасяването на кредита може да се извърши от банката, освен във валутата на кредита, и в лева или евро след служебното им превалутиране в швейцарски франкове по курс „продава” на банката за швейцарския франк към лева/евро, за което кредитополучателят с подписването на настоящия договор дава своето неотменимо и безусловно съгласие и оправомощава банката. Клаузата на изр. второ на чл. 6, ал. 2 от договора е проявление на поетия от кредитополучателя с клаузата на чл. 23, ал. 1 от договора валутен риск, приета по изложените по-горе съображения за неравноправна, и поради това, клаузата на изр. второ на чл. 6, ал. 2 от договора е също неравноправна и съответно – нищожна на основание чл. 143, т. 19 (т. 18 преди изм. с ДВ, бр. 57 от 2015 г.) във връзка с чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

Договорът за кредит може да се прилага и изпълнява и без клаузите на чл. 6, ал. 2, изр. второ и чл. 23, ал. 1, тъй като и без тези клаузи не се изменя естеството на основния предмет на договора.

С чл. 1 от договора за кредит е уговорено кредитният лимит да се предостави в швейцарски франкове в размер на равностойността в швейцарски франкове на 132500 евро. В чл. 2, ал. 1 е предвидено, че кредитът

се усвоява във швейцарски франкове, но сметката е блокирана и практически кредитополучателят не е имал достъп до тази сметка. Съгласно чл. 2, ал. 3 швейцарските франкове от блокираната сметка се превалутират служебно от банката в евро по курс „купува“ швейцарския франк към евро на банката за съответната валута в деня на усвояването и се превеждат по еурова сметка на кредитополучателя в банката. Следователно, страните са договорили сумата да бъде предоставена в евро, реален паричен поток от банката - кредитор към кредитополучателя в швейцарски франкове не е осъществен, а действителното усвояване на кредита е в евро - резервната валута на страната (режимът на Паричен съвет е регламентиран в [чл. 29 и сл. на ЗБНБ](#)). С решение № 136 от 20.01.2021г. по т. д. № 1467/2019 г. на ВКС, ТК, II отд. съдебният състав е формирал извод, че в хипотеза на банков кредит, по който цялата сума фактически е предоставена на разположение на кредитополучателя в резервната валута на страната (евро), а не в чуждестранната валута (швейцарски франкове), уговорена в кредитния договор, кредитът е остойностен в чуждестранна валута и задължението за погасяване е посочено в договора в същата чуждестранна валута, договорът не се счита сключен в резервната валута на страната (евро) и връщането на кредита се дължи в чуждестранната валута (швейцарски франкове). За да даде този отговор, съдебният състав се е позовал на задължителната практика на Съда на Европейския съюз, постановена по транспонирани в ЗЗП разпоредби на правото на ЕС (определение от 22.02.2018г. по дело C-119/17, EU:C:2018:103 и решение от 20.09.2017г. по дело C-186/16, EU:C:2017:703), както и на практиката на ВКС (решение № 295/22.02.2019г. по т. д. № 3539/2015г. на ВКС, ТК, II т. о., образувано по описа на I т. о., решение № 384/29.03.2019г. по т. д. № 2520/2016г. на ВКС, ТК, II т. о., решение № 294/27.03.2019г. по т. д. № 1599/2017г. на ВКС, ТК, II т. о., решение № 314/29.07.2019г. по т. д. № 1766/2016г. на ВКС, ТК, II т. о., решение № 67/12.09.2019г. по т. д. № 1392/2018г. на ВКС, ТК, I т. о. и решение № 155/24.01.2020г. по т. д. № 2561/2018г. на ВКС, ТК, II т. о.). Видно от съдържанието на договора за кредит кредитополучателите са изразили ясно съгласието си да получат равностойността на 132500 евро във франкове. Волята на страните за предоставяне на кредита в швейцарски франкове, равностойни на 132500 евро по курс „купува“ за швейцарския франк към евро на банката в деня на усвояване на кредита и връщането на кредита на месечни

вноски, включващи главница и лихва, с размер на всяка вноски съгласно погасителен план, оформен като приложение към договора и представляващ неразделна част от него, е ясно изразена в клаузите на чл. 1, ал. 1 и ал. 3, чл. 2, ал. 1 и ал. 3 и чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от процесния договор. Уговорката за предоставяне на кредитен лимит в швейцарски франкове в размер на равностойността на швейцарски франкове на 132500 евро по курс „купува“ за швейцарски франк към евро на банката в деня на усвояване на кредита определя основна, характеризираща договора за кредит престация и не противоречи на специални разпоредби от ЗКИ, нито на разпоредбата на чл. 430, ал. 1 ТЗ. Обстоятелството, че реален паричен поток от кредитора към кредитополучателя в швейцарски франкове не е налице, както и фактическото предоставяне на усвоения кредит на разположение на кредитополучателя в резервната валута на страната (евро), а не в чуждестранната валута (швейцарски франкове), уговорена в кредитния договор, въз основа на заявени от кредитополучателя искане за усвояване на суми по кредита с посочен размер на швейцарските франкове и искане за превалутиране с посочени размер на швейцарските франкове и курс на швейцарския франк към еврото, не обуславя извод, че договорът е сключен в резервната валута на страната (евро), т. е. че валутата, в която е договорен и предоставен кредитът, е евро (в т.см. Решение № 168 от 29.01.2021 г. на ВКС, ТК, II отд.).

Предвид уговорките за предоставяне на равностойността в швейцарски франкове на определена сума в евро по курс „купува“ за швейцарски франк към евро на банката в деня на усвояване на кредита, точното посочване на курс „купува“ за швейцарски франк към евро на банката в деня на усвояване на кредита, както и, че курс „купува“ на швейцарския франк към евро на банката се формира от официалния курс „продава“ на евро към лева на банката, разделен на официалния курс „купува“ на швейцарския франк към лева на банката, следва да се направи извод, че механизмът за изчисление на общата заета сума, както и приложимият обменен курс са изложени ясно, така че средният потребител, относително осведомен и в разумни граници наблюдателен и съобразителен, може да прецени въз основа на точни и ясни критерии икономическите последици за него, произтичащи от договора за кредит по отношение на размера на общата заета сума и обменния курс.

Предвид изводът по-горе за нищожност поради неравноправност на клаузата за поемане на валутния риск от кредитополучателите (чл. 23, ал. 1 и

чл. 6, ал. 2 изр. второ от процесния договор) и предвид това, че кредитополучателят е формирал ясно съгласие да му бъде предоставен кредит във франкове, следва да се приеме, че размерът на задължението в швейцарски франкове следва да се установи при прилагане на обменния курс швейцарски франк към евро или лева *към датата на усвояване на заемната сума по договора за кредит*.

В клаузата на чл. 1 от допълнителното споразумение е уговорено, че с допълнителното споразумение страните са договорили условията за предоговаряне на параметрите по договора за кредит. В чл. 2, ал. 1 страните са договорили, че ще бъде открита заемна сметка на кредитополучателя след представяне на посочените в клаузата документи, между които са молба за предсрочно погасяване на задълженията по договора за кредит в швейцарски франкове, молба за превалутиране, писмено искане на кредитополучателя за усвояване на суми. Съгласно чл. 2, ал. 3 на датата на откриване на заемната сметка по ал. 1 по-горе се определя равностойността в лева (по преференциален обменен курс за швейцарски франк към лева към датата на откриване на заемната сметка) на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове. Посоченият в предходното изречение обменен курс, както и точният размер на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове и на тяхната равностойност в лева, са посочени съответно в т. 3, 2 и 4 от Приложение №1 към допълнителното споразумение. Съгласно т. 2 от Приложение №1 общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове е 195526,52 швейцарски франка. Съгласно т. 3 към датата на откриване на заемната сметка приложимият преференциален обменен курс на банката за швейцарски франк към лева е 1,7010 лева за 1 швейцарски франк като съгласно т. 4 равностойността в лева на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове, определена съгласно посочената т. 2 по-горе сума в швейцарски франкове и посочения в т. 3 обменен курс, е 327590,61 лв. Договорено е, че с подписването на настоящото Приложение №1 страните по споразумението за кредит в лева изрично договарят, че общият размер на кредита в лева, който банката отпуска е равен на сумата, посочена в т. 4 Съгласно чл. 2, ал. 4 на датата на откриване на заемната сметка, банката отпуска сума, равна на равностойността в лева на общата сума на непогасените задължения по

договора за кредит в швейцарски франкове, определена съгласно ал. 3 по-горе, по блокирана разплащателна сметка в лева на кредитополучателя Л. Л. Б., наричана обслужваща сметка, открита в банката. Общият размер на кредита се посочва в Приложение № 1. Съгласно чл. 2, ал. 5 след постъпване на средствата по сметката, обслужваща кредита в лева, същите се превалутират безкасово от лева в швейцарски франкове по обявления от банката преференциален обменен курс към датата на откриване на заемната сметка и се превеждат по сметката, обслужваща кредита в швейцарски франкове с титуляр Л. Л. Б. в банката, с цел пълно предсрочно погасяване на задълженията в швейцарски франкове по договора за кредит. С подписване на настоящото допълнително споразумение, кредитополучателят дава своето изрично съгласие за извършване на платежните операции по предходното изречение. Съгласно чл. 2а, ал. 1 на датата на откриване на заемната сметка по чл. 2, ал. 1 по-горе за целите на настоящото допълнително споразумение се определя равностойността в лева на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове, при прилагане на увеличен с 20% обменен курс за швейцарски франк към лева, посочен съответно в т. 6 от Приложение № 1 към настоящото допълнително споразумение. В изр. второ е предвидено, че обменният курс за швейцарски франк към лева по предходното изречение, приложим към датата на усвояване на кредита, е посочен в т. 5 от Приложение № 1, съгласно която е 1,1876 лева за 1 швейцарски франк. Съгласно чл. 2а, ал. 2 на датата на откриване на заемната сметка по чл. 2, ал. 1 по-горе банката извършва погасително плащане по главницата на кредита за своя сметка на сума, представляваща разликата между общия размер на кредита в лева, определен съгласно чл. 2, ал. 4 и равностойността в лева на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове, определена съгласно ал. 1 по-горе. Точният размер на сумата по предходното изречение е посочен в т. 8 от Приложение № 1 към настоящото допълнително споразумение. Сумата, дължима от кредитополучателя, след извършване на погасителното плащане по настоящата разпоредба, се посочва в т. 7 от Приложение № 1 към допълнителното споразумение. В чл. 2, ал. 3 в деня на превалутирането на кредита, банката погасява за своя сметка допълнителна сума, в размер на 5000 лв. Съгласно т. 8 от Приложение № 1 сумата на погасителното плащане, което банката извършва за собствена сметка на датата на откриване на заемната

сметка, е равна на разликата между общия размер на кредита в лева, определен съгласно т. 4 и сумата по т. 7 по-горе и е 58945,77 лв. Съгласно т. 7 от Приложение № 1 равностойността в лева на общата сума на непогасените задължения по договора за кредит в швейцарски франкове, определена съгласно посочената в т. 2 по-горе сума в швейцарски франкове и посочения в т. 6 обменен курс е 273644,84 лв.

От клаузите на допълнителното споразумение и Приложение № 1 следва, че страните са постигнали спогодба с взаимни отстъпки по см. на чл. 365 ЗЗД. Когато спогодбата е върху непозволен договор, тя е нищожна, дори ако страните са се спогодили относно неговата нищожност – чл. 366 ЗЗД. По смисъла на чл. 366 ЗЗД под непозволен договор се разбира не само договор, който изцяло е нищожен на някое от основанията на чл. 26, ал. 1 ЗЗД, но и нищожността на отделна клауза от договора. Ето защо, в случай, че дългът в допълнителното споразумение е изчислен при прилагане на клаузата за валутния риск в договора за кредит, която по изложените по-горе съображения, е нищожна, сключеното между страните допълнително споразумение, с което страните се договарят да бъде предоставена сума в лева за погасяване на задълженията в швейцарски франка при обменен за швейцарски франк към лева към датата на откриване на заемната сметка, въпреки, че има характера на спогодба, е нищожно на основание чл. 366 ЗЗД.

По изложените по-горе съображения, предвид нищожност на клаузата за валутния риск в договора за кредит, равностойността в лева на задълженията по договора за кредит в швейцарски франкове, следва да се определи при прилагане на обменния курс на банката за швейцарски франк към лева, изчислен през кроскурса швейцарски франк към евро към датата на усвояване на кредита по договора за кредит, който съгласно т. 5 от Приложение № 1 е 1,1876 лева за 1 швейцарски франк. При прилагане на този обменен курс се установява, че равностойността в лева на 195526,52 швейцарски франка е 232207,30 лв. Съгласно т. 7 от Приложение № 1 сумата, дължима от кредитополучателя по споразумение за кредит в лева е 273644,84 лв., след извършване на погасително плащане за сметка на банката по т. 8. По дефиниция със спогодбата страните си правят взаимни отстъпки (чл. 366 ЗЗД), но в конкретния случай, видно от постигнатите договорености между страните за размера на дълга, са увредени интересите на кредитополучателя, което е още един допълнителен аргумент за нищожността на клаузата на т. 7

от допълнителното споразумение. Следователно, *следва да се приеме, че размерът на сумата, предоставена по допълнителното споразумение в лева, която кредитополучателите са поели задължението да върнат е в размер на 232207,30 лв.*

Съгласно чл. 18 от допълнителното споразумение при непогасяване в уговорения срок на една или повече вноски по кредита, банката има право да обяви кредита за изцяло или частично предсрочно изискуем.

От заключението на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза се установява, че след сключване на допълнителното споразумение не са постъпвали плащания за главници или лихви. Следователно, към датата на исковата молба, за банката е възникнало правото да направи кредитът предсрочно изискуем. Банката е отправила изявление за обявяване на кредита по допълнителното споразумение за изцяло предсрочно изискуем, получено от кредитополучателите с връчване на исковата молба и приложенията към нея. Следователно, кредитът е направен валидно предсрочно изискуем.

По изложените по-горе съображения, искът следва да бъде уважен за сумата от 232207,30 лв., а за остатъка до пълния предявен размер – отхвърлен.

Поради уважаване на главния иск, следва да бъде уважен и акцесорния иск за законна лихва върху главницата.

По иска с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД за сумата от 28 920,83 лв., представляваща вземане за възнаградителна лихва за ползания кредит (лихва за редовен дълг) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г.:

Съгласно чл. 3, ал. 1 от допълнителното споразумение за отпуснатия кредит кредитополучателят дължи лихва на банката, както следва: 1. за първите двадесет и четири месеца, считано от датата на подписване на настоящото допълнително споразумение, фиксирана годишна лихва в размер на 4,9 %; 2. от двадесет и пет месеца до изтичане на крайния срок на издължаване на кредита, кредитополучателят дължи на банката лихва, изчислена при прилагане на променлив годишен лихвен процент, който се определя като сбор от референтен лихвен процент плюс фиксирана договорна надбавка в размер на 3,237 % процентни пункта. За референтен лихвен процент се ползва лихвения индекс 6-месечен SOFIBOR, приложим за съответния период на начисляване на лихвата, по методика, определена в ал.

2 и следващите клаузи. Съгласно ал. 8 дължимите лихви се начисляват от датата на първото усвояване на средства от отпуснатия кредит. Съгласно ал. 9 лихвата по кредита се изчислява, като месецът се приема за 30 дни, а годината – за 360 дни.

От приетото заключение на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза се установява, че изводът за размера на възнаградителната лихва е направен от вещото лице в хипотеза на главница в размер на 273644,84 лв. Предвид извода за нищожност на допълнителното споразумение в частта, с която страните са се договорили банката да предостави сума в размер на 273644,84 лв., както и изводът, че сумата, която е предоставена за целите на погасяване на задължението по договора за кредит във франкове е в размер на 232207,30 лв., върху тази сума (232207,30 лв.) следва да бъде установен размера на възнаградителната лихва. *Съдът като използва данните на вещото лице в таблиците и приложенията към заключението, направи собствени изчисления на дължимата възнаградителна лихва за процесния период и установи, че за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г., при условие, че е усвоена главница в размер на 232207,30 лв. и при прилагане на уговорките за дължима възнаградителна лихва, уговорена в допълнителното споразумение, установи, че е дължима възнаградителна лихва в размер 24794,79 лв., до която сума искът следва да бъде уважен, а за остатъкът до пълния предявен размер – отхвърлен.*

По иска с правно основание чл. 92 ЗЗД за сумата от 8365,16 лв., представляваща вземане за обезщетение за забава (неустойка) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г.:

Съгласно чл. 4 от допълнителното споразумение при просрочие на дължимите плащания, включително при обявяване на кредита за предсрочно изискуем, кредитополучателят дължи обезщетение за времето на забавата върху просрочените суми, в размер на законната лихва за забава, чийто размер се определя от Министерския съвет.

По съображения, изложени по-горе относно размера на възнаградителната лихва и изводите на вещото лице в приетото заключение, размерът на обезщетението за забава следва да бъде установен при главница в размер на 232207,30 лв. *Съдът, като използва данните на вещото лице в таблиците и приложенията към заключението, направи собствени*

изчисления на дължимото обезщетение за забава и установи, че за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г., при условие, че е усвоена сума (главница) в размер на 232207,30 лв. и при прилагане на уговорките за обезщетението за забава в допълнителното споразумение, установи, че размерът на обезщетението за забава е в размер на 5137,38 лв., до която сума искът следва да бъде уважен, а за остатъкът до пълния предявен размер – отхвърлен.

По иска с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД за сумата от 126 лв., представляваща вземане за такси за управление на кредита за периода 14.10.2018 г. – 15.10.2021 г.:

Съгласно чл. 6, ал. 1 от допълнителното споразумение кредитополучателят заплаща на банката такси, комисионни и разноски, свързани с кредита, както следва: т. 1 месечна такса за обслужване на разплащателна сметка по кредит, обезпечен с ипотека (обслужваща сметка), в размер на 3,5 лв.

От приетото заключение на вещото лице се установява, че размерът на неплатените месечни такси за обслужване на кредитната сметка за периода 14.10.2018г. – 30.09.2021г. е 126 лв. Тъй като сумата се претендира на основание клауза, предвиждаща точно определен размер, и заключението на вещото лице е пълно и обосновани, съдът счита, че следва да кредитира заключението на вещото лице в тази част. Следователно, *искът за сумата от 126 лв., представляваща такси за управление на кредита за периода 14.10.2018 г. – 15.10.2021 г., следва да бъде уважен изцяло.*

По иска с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД за сумата от 878,15 лв., представляваща вземане за застраховки:

Съгласно чл. 15, ал. 1 от допълнителното споразумение кредитополучателят се задължава да поддържа застраховка на предоставения като обезпечение недвижим имот, при условията на чл. 17. Застраховката следва да бъде в полза на банката и да бъде подновена и поддържана за сметка на кредитополучателя до окончателното издължаване на кредита. Сключването и поддържането на имуществената застраховка за целия срок на допълнителното споразумение е задължително условие за усвояване на кредита. С ал. 3 страните са се уговорили, че кредитополучателят е дал своето изрично съгласие и е оправомощил банката, а банката е приела да застрахова

от негово име и за негова сметка предоставения като обезпечение по договора недвижим имот при предварително съгласие между банката и кредитополучателя застраховател, както и да поднови периодично сключената от името и за сметка на кредитополучателя имуществена застраховка на имота за срока на действие на настоящия договор, както и да преупълномощава трети лица с правата си по настоящата алинея.

От приетото заключение на вещото лице се установява, че по допълнителното споразумение не са платени суми за застраховки в общ размер на 878,15 лв. за периода 19.02.2018г. – 29.06.2021г. Не е спорно, че банката е направила разходи за застраховка на предоставения като обезпечение имот от името на кредитополучателите и съдът счита, че следва да кредитира заключението. Следователно, *искът следва да бъде уважен в пълен размер.*

По разноските:

С оглед искането по чл. 78, ал. 1 ГПК и изхода на делото на ищеца следва да се присъдят направените разноски съразмерно на уважената част от исковите. Неоснователно е възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение, тъй като същото не надвишава размера, определен съгласно Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Следователно, на ищеца следва да се присъди сумата от 11489,01 лв. – съдебно-деловодни разноски и 10078,36 лв. – адвокатско възнаграждение. Право на разноски съразмерно на отхвърлената част от иска имат и ответниците, които не претендират такива и поради това, не следва да им се присъждат.

По изложените съображения Софийският градски съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Л. Л. Б., ЕГН *****, и К. А. Б., ЕГН *****, да заплатят, при условията на пасивна солидарна отговорност, на Ю. Б. АД, ЕИК *****, както следва:

- на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ сумата от **232207,30 лв.** представляваща заета сума (главница) по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г., заедно със **законната лихва от 15.10.2021 г.** до окончателното плащане;

- на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД сумата от **24794,79 лв.**, представляваща възнаградителна лихва за ползвания кредит (лихва за редовен дълг) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017

г.;

- на основание чл. 92 ЗЗД сумата от **5137,38 лв.**, представляваща обезщетение за забава (неустойка) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД сумата от **126 лв.**, представляваща такси за управление на кредита за периода 14.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД сумата от **878,15 лв.**, представляваща разноси за застраховки по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.,

КАТО ОТХВЪРЛЯ:

- искът, предявен на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ за разликата от **232207,30 лв. до пълния предявен размер от 273644,84 лв.**, представляваща неплатена заета сума (главница) по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- искът, предявен на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД за разликата от **24794,79 до пълния предявен размер от 28920,83 лв.**, представляваща възнаградителна лихва за ползвания кредит (лихва за редовен дълг) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.;

- искът, предявен на основание чл. 92 ЗЗД за разликата от **5137,38 лв. до пълния предявен размер от 8365,16 лв.**, представляваща обезщетение за забава (неустойка) за периода 30.10.2018 г. – 15.10.2021 г. по допълнително споразумение към договор за кредит HL29992 от 14.12.2017 г.

ОСЪЖДА Л. Л. Б., ЕГН *****, и К. А. Б., ЕГН *****, да заплатят на Ю. Б. АД, ЕИК *****, на осн. чл. 78 ГПК, сумата от 11489,01 лв. – съдебно-деловодни разноси и 10078,36 лв. – адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____